

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 84/08-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. marca 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ď., S., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 311/2006, 4 Cdo 312/2006 z 13. decembra 2006 v spojení s uzneseniami Krajského súdu v Žiline sp. zn. 23 Co 278/2005 z 19. júla 2005 a sp. zn. 23 Co 161/2006 z 28. apríla 2006 a rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 14 C 142/2002-66 z 5. apríla 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Ď. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 26. februára 2007 doručené podanie J. Ď. (ďalej len „sťažovateľ“), ktoré doplnil podaním doručeným ústavnému súdu 16. júla 2007 (z ktorého ústavný súd vychádzal), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 311/2006, 4 Cdo 312/2006 z 13. decembra 2006 (ďalej aj napadnuté rozhodnutie“) v spojení s uzneseniami Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 Co 278/2005 z 19. júla 2005 a sp. zn. 23 Co 161/2006 z 28. apríla 2006 a rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 C 142/2002-66 z 5. apríla 2005.

2. Zo sťažnosti, jej doplnenia a k nej pripojených písomností vyplýva tento skutkový stav:

Sťažovateľ podal okresnému súdu 10. mája 2002 „*Návrh o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy*“ proti starostovi obce S. (ďalej len „odporca“).

Okresný súd uznesením z 26. júla 2002 priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 19. augusta 2002.

Okresný súd rozsudkom č. k. 14 C 142/2002-66 z 5. apríla 2005 sťažovateľov návrh zamietol. Rozsudok mu bol doručený 3. mája 2005.

Okresný súd uznesením z 29. apríla 2005 sťažovateľovi odňal „*oslobodenie od platenia súdnych poplatkov priznané uznesením sp. zn. 14 C 142/2002 z 19. augusta 2002*“.

Uznesenie okresného súdu z 29. apríla 2005 napadol sťažovateľ 18. mája 2005 odvolaním a proti rozsudku podal 23. mája 2005 odvolanie.

Krajský súd uznesením sp. zn. 23 Co 278/2005 z 19. júla 2005 potvrdil uznesenie okresného súdu z 29. apríla 2005.

Sťažovateľ podal 18. októbra 2005 okresnému súdu dovolanie proti uzneseniu krajského súdu z 19. júla 2005.

Okresný súd uznesením zo 4. novembra 2005 vyzval sťažovateľa, aby doplnil dovolanie o splnomocnenie pre advokáta, ktorý ho bude zastupovať.

Sťažovateľ 24. novembra 2005 požiadal okresný súd o ustanovenie „*bezplatného právneho zástupcu z radov advokátov*“.

Okresný súd uznesením č. k. 14 C 142/2002-98 z 13. marca 2006 sťažovateľov návrh na ustanovenie mu právneho zástupcu z radov advokátov zamietol.

Sťažovateľ podal 28. marca 2006 proti tomuto uzneseniu okresného súdu odvolanie.

Krajský súd uznesením sp. zn. 23 Co 161/2006 z 28. apríla 2006 potvrdil uznesenie okresného súdu z 13. marca 2006.

Sťažovateľ 26. júna 2006 podal okresnému súdu dovolanie proti tomuto uzneseniu krajského súdu.

Okresný súd uznesením z 21. augusta 2006 vyzval sťažovateľa na označenie advokáta, ktorý ho bude zastupovať.

Sťažovateľ 30. augusta 2006 požiadal okresný súd o ustanovenie mu právneho zástupcu z radov advokátov.

Okresný súd 31. augusta 2006 sťažovateľovi písomne oznámil, že o jeho žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov už rozhodol uznesením z 13. marca 2006, ktoré bolo potvrdené uznesením krajského súdu z 28. apríla 2006.

3. Vzhľadom na to, že podanie sťažovateľa neobsahovalo všetky zákonné náležitosti, ústavný súd ho listom z 25. júna 2007 vyzval na odstránenie nedostatkov podania. Sťažovateľ na výzvu reagoval podaním doručeným ústavnému súdu 16. júla 2007, v ktorom upravil petit sťažnosti (pozri ďalej, pozn.) a okrem iného uviedol, že *„svoju manželku E. Ď., ako sťažovateľku v rade 2, som uviedol preto, aby ma mohla v prípade potreby zastupovať (...) Zároveň žiadame vzhľadom k našej ťaživej sociálnej situácii (...) o pridelenie bezplatného právneho zástupcu ústavným súdom SR (...)“*.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a po vykonaní dokazovania vyniesol tento nález:

„rozhodnutím NS SR uznesením 4 Cdo 311/2006, 4 Cdo 312/2006 (ktoré sme omylom uviedli ako 4 Cdo 300/2006) v spojení s rozhodnutím okresného a krajského súdu v Žiline o zastavení konania, došlo k porušeniu základných práv a slobôd sťažovateľov zaručených v čl. 46 odst. 1, odst. 2, odst. 3, čl. 47 odst. 2, čl. 48 odst. 2 Ústavy SR.“

II.

Ústavný súd vzhľadom na predmet sťažnosti (posúdenie porušenia označených základných práv sťažnosťou napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcich rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu) považuje za dôvodné oboznámiť relevantné časti odôvodnení predmetných (posudzovaných) rozhodnutí.

1. „... Z predložených listinných dôkazov mal súd preukázané, že J. Ď. je poberateľom čiastočného invalidného dôchodku v sume 3.595,- Sk a nemá žiadny taký majetok, ktorý by mohol ovplyvniť rozhodnutie o oslobodení od súdnych poplatkov.“ (Citované z uznesenia okresného súdu z 26. júla 2002.)

2. „... Súd počas konania zistil, že navrhovateľ je vlastníkom dvoch nehnuteľností v obci S. Navrhovateľ v súvislosti s kúpou nehnuteľnosti rodinného domu spláca pôžičku stavebného sporenia v dávkach presahujúcich dohodnuté splátky, vo výške 2.000,- Sk pričom na splátky je povinný vo výške 1.750,- Sk. Zároveň súd zistil, že v čase rozhodovania súdu zanikla navrhovateľovi vyživovacia povinnosť voči dcére Z. Ď., ktorá nadobudla plnoletosť najneskôr koncom roku 2003. ...

Súd má za to, že v súčasnej dobe je v schopnostiach odporcu zaplatiť súdne poplatky, najmä v prípadnom odvolacom konaní, rozhodol tak, ako je uvedené. Pokiaľ odporcovi zanikla vyživovacia povinnosť, sú na jeho strane splnené predpoklady pre zaplatenie súdnych poplatkov. Skutočnosť, že odporca spláca pôžičku na kúpu nehnuteľnosti, nemožno považovať za dôvod pre ďalšie oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

Súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že aj po priznaní oslobodenia od platenia súdnych poplatkov sa navrhovateľ správal tak, že ide o zjavne svojvoľné uplatňovanie práva, najmä rozširovanie návrhu na priznanie nemajetkovej ujmi ako reakcia na vyjadrenie odporcu bez toho, aby táto skutočnosť bola riadne zdôvodnená a podložená.

Vzhľadom na skutočnosť na dĺžku konania, skutočnosť, že majetok navrhovateľa tvoria zväčša nehnuteľnosti s ktorými je sťažená disponibilita za účelom likvidity peňažných prostriedkov, ako aj skutočnosť, že k zmene pomerov došlo po začatí konania, súd odňal odporcovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia...“

(Citované z uznesenia okresného súdu z 29. apríla 2005.)

3. «... súd z vykonaného dokazovania z ktorého zistil nasledovný skutkový stav:

Medzi účastníkmi je nesporné, že sporný článok bol uverejnený v novinách na základe podnetu navrhovateľa a odporca sa k článku vyjadroval ako starosta obce. To, že

odporca vystupoval ako starosta obce a navrhovateľ ho považoval teda za osobu zastupujúcu obec, je zrejmé aj z obsahu žaloby a textu samotného článku „O stanovisko sme požiadali aj starostu obce S. J. B.“. To že odporca vystupoval v mene obce potvrdil aj odporca.

Podľa ust. § 13 ods. 1 zák. č. 369/1991 Z. z. predstaviteľom obce a najvyšším výkonným orgánom obce je starosta. Funkcia starostu je verejná funkcia. Funkčné obdobie starostu sa skončí zložením sľubu novozvoleného starostu.

Podľa ust. § 13 ods. 5 zák. č. 369/1991 Z. z. starosta je štatutárnym orgánom v majetkovoprávných vzťahoch obce a v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov obce; v administratívno-právných vzťahoch je správnym orgánom.

Z uvedeného je zrejmé, že starosta obce prejavuje vôľu obce navonok a obec ako umelý právny útvar zastupuje obdobne tak, ako je to pri právnických osobách.

V predmetnej veci nebol spor medzi osobami navrhovateľ a odporcu ale obce a navrhovateľa ohľadom platenia poplatkov. Starosta je povinný v tomto prípade zastupovať obec, hájiť jej záujmy ako aj záujmy jej občanov a pod. Pokiaľ pri výkone svojej funkcie spôsobí niekomu škodu, zodpovedá za túto škodu obec s poukazom na ust. § 420 ods. 2 Obč. zák..

V prejednávanej veci žiadnym dôkazom nebolo preukázané, že by sa odporca vyjadroval ako osoba bez viazanosti na výkon funkcie starostu.

Súd taktiež poukazuje na skutočnosť, že súd je viazaný návrhom žalobcu, ako aj dôvodmi uvedenými v návrhu a jeho rozsahom. Preto súd sa musel zaoberať zásahom do osobnostných práv navrhovateľa vyjadrením v článku a nie skúmať správanie účastníkov po dobu cca piatich rokov, teda ešte pred návrhom a po podaní návrhu.

Čo sa týka rozšíreného nároku, tento navyiac súd vzhliadol plne nedôvodný, preto že z podania navrhovateľa vyplýva, že návrh rozširoval z dôvodu, že sa ho dotklo vyjadrenie odporcu. Takéto vyjadrenie jednoznačne nie je spôsobilé privodiť ujmu podľa § 11 a násl. Obč. zák. najmä čo do porušenia práva na ochranu občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Obsah súdneho spisu v zásade nie je prístupný iným osobám ako účastníkom, súd hodnotí vyjadrenia z hľadiska ich vzťahu k predmetu konania. Súd zásadne nehodnotí morálne a charakterové vlastnosti účastníkov. Samo civilné konanie predpokladá obranu odporcu rôznymi vyjadreniami a to aj uvedením nepravdivých údajov. Porušenia osobnostných práv

a na ochranu osobnosti sa môže dopustiť osoba len ich rozširovaním, nie oznámením dotknutej osobe.

Vzhľadom na nedostatok pasívnej legitímácie a nedôvodnosť v časti rozšíreného návrhu súd bol nútený žalobu zamietnuť...»

(Citované z rozsudku okresného súdu z 5. apríla 2005.)

4. „... Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu mu danom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 písm. c) O. s. p.) rozhodnutie prvostupňového súdu podľa ustanovenia § 219 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Pri rozhodovaní o oslobodení od súdneho poplatku v súlade s ustanovením § 138 O. s. p. súd prihliada k celkovým majetkovým a osobným pomerom žiadateľa, k výške súdneho poplatku, k povahe uplatňovaného nároku a pod. Po celkovom zhodnotení všetkých významných okolností prípadu musí rozhodnutie o žiadosti zodpovedať tomu princípu, aby účastníkovi nebolo len pre jeho nepriaznivú majetkovú situáciu (tým, že by nemohol zaplatiť súdny poplatok) znemožnené uplatniť alebo brániť svoje právo na súde.

Žiadateľ je však povinný súdu preukázať hodnoverným spôsobom svoje majetkové a sociálne pomery. V danom prípade mal odvolací súd preukázané majetkové pomery navrhovateľov a to: navrhovateľ je vlastníkom dvoch rodinných domov č. 123 a 161; s účinnosťou od 1. januára 2004 mu bol priznaný predčasný starobný dôchodok v sume 9.026,- Sk mesačne, od 1. februára 2004 zvýšený na sumu 9.388,- Sk mesačne; manželka navrhovateľa je s účinnosťou od 1. júla 2004 poberateľkou predčasného starobného dôchodku v sume 5.599,- Sk mesačne.

Krajský súd nemôže akceptovať dôvody uvádzané navrhovateľom v odvolaní a to konkrétne, že odňatím oslobodenia od platenia súdnych poplatkov mu bude znemožnené ďalšie súdne konanie, pretože mesačné splácanie pôžičky na kúpu nehnuteľností, ako aj čiastočné hradenie kurzu pre potreby úspešného vykonania prijímacích skúšok jeho dcéry Z. sa nepovažujú za dôvod oslobodenia od súdnych poplatkov v zmysle ust. § 138 O. s. p.

Odvolací súd má za to, že uvádzané pomery navrhovateľa nie sú natolko nepriaznivé, aby nemohol zaplatiť súdny poplatok a preto rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdil...“

(Citované z uznesenia krajského súdu z 19. júla 2005.)

5. „... Súd vyzýva navrhovateľa, aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia svoje dovolanie z dňa 18. 10. 2005 doplnil o nasledovné náležitosti:

- v konaní o dovolaní musíte byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemáte právnické vzdelanie sám, preto označte advokáta, ktorý vás bude zastupovať a predložte písomné plnomocenstvo udelené advokátovi.

Ak sa aj napriek výzve súdu navrhovateľ v lehote 10 dní dovolanie nedoplní, predloží súd prvého stupňa dovolanie na rozhodnutie dovolaciemu súdu...“

(Citované z uznesenia okresného súdu zo 4. novembra 2005.)

6. „... Vzhľadom na to, že podľa názoru súdu pretrvávajú skutočnosti, z ktorých pri vydávaní Uznesenia č. 14 C/142/2002-71 zo dňa 29. 04. 2005 o odňatí oslobodenia od súdnych poplatkov vychádzal, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

So žiadosťou o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci sa môže navrhovateľ obrátiť na Centrum právnej pomoci alebo advokáta zapísaného v zozname advokátov v zmysle zákona...“

(Citované z uznesenia okresného súdu z 13. marca 2006.)

7. „... Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu mu danom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) rozhodnutie prvostupňového súdu podľa ustanovenia § 219 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Podľa ust. § 30 veta prvá O. s. p., účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu ne jeho žiadosť zástupcu z radov advokátov, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov.

V zmysle tohto zákonného ustanovenia musia byť kumulatívne naplnené dve podmienky a to: 1. ide o účastníka, u ktorého sú podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov a 2. je to potrebné na ochranu jeho záujmov. Pre záver, či sú u účastníka

podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, sú rozhodujúce hľadiská uvedené v § 138.

Potom čo odvolací súd prihliadol k celkovým majetkovým a osobným pomerom žiadateľa, k výške súdneho poplatku a k povahe uplatňovaného nároku, dospel k záveru, že nenastala žiadna skutočnosť, ktorá by navrhovateľove majetkové pomery nepriaznivo zmenila v takom rozsahu, že by sa krajský súd odklonil od svojho rozhodnutia č. k. 23 Co 278/05-86 zo dňa 19. 7. 2005, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o odňatí oslobodenia od platenia súdnych poplatkov. Stále má za to, že navrhovateľove pomery nie sú natoľko nepriaznivé, aby nemohol súdny poplatok zaplatiť a nepovažuje argumenty navrhovateľa uvádzané v odvolaní za dôvody oslobodenia v zmysle ust. § 138 O. s. p. Keďže nebola splnená jedna z dvoch podmienok ustanovených v § 30 O. s. p., odvolací súd uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil...“

(Citované z uznesenia krajského súdu z 28. apríla 2006.)

8. „... Súd vyzýva navrhovateľa, aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia svoje dovolanie z dňa 26. 6. 2006 doplnil o nasledovné náležitosti:

- v konaní o dovolaní musíte byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemáte právnické vzdelanie sám, preto označte advokáta, ktorý vás bude zastupovať a predložte písomné plnomocenstvo udelené advokátovi.*

Ak sa aj napriek výzve súdu navrhovateľ v lehote 10 dní dovolanie nedoplní, predloží súd prvého stupňa dovolanie na rozhodnutie dovolaciemu súdu...“

(Citované z uznesenia okresného súdu z 21. augusta 2006.)

9. „Okresný súd Žilina vám týmto oznamuje, že o Vašej žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie už bolo rozhodnuté Uznesením zo dňa 13. 3. 2006 č. k. 14 c/142/2002-98, ktoré bolo potvrdené Uznesením Krajského súdu Žilina zo dňa 28. 04. 2006 č. k. 23 Co/161/2006, v ktorom ste boli zároveň poučený o tom, že o bezplatnú právnu pomoc môžete požiadať Centrum právnej pomoci alebo advokáta zapísaného v zozname advokátov v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“

(Odpoveď okresného súdu z 31. augusta 2006 na žiadosť sťažovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.)

10. „... Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý konal ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p. predovšetkým skúmal, či je dovolanie prípustné proti potvrdzujúcemu uzneseniu, ktorým nebolo vyhovené žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Dovolateľ síce nie je v konaní o tomto dovolaní zastúpený advokátom a ani sám nemá právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O. s. p.), povaha rozhodnutia, proti ktorému dovolanie smeruje však vylučuje, aby v posudzovanej veci bolo možno nedostatok podmienky povinného zastúpenia považovať za prekážku, ktorá by bránila vydaniu rozhodnutia, ktorým sa dovolacie konanie končí. Za situácie, kedy predmetom dovolacieho konania je rozhodnutie, ktorým nebolo vyhovené žiadosti účastníka o ustanovenie nástupcu z radov advokátov (§ 30 O. s. p.), by trvanie na podmienke povinného zastúpenia viedlo k popretiu vlastného cieľa, ktorý účastník podaním žiadosti, sledoval a k popretiu zmyslu dovolacieho konania, v ktorom má byť záver, že účastník právo na ustanovenie zástupcu nemá, iba skúmaný.

Dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu.

V zmysle § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa.

Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O. s. p.). Žalobcom je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, teda rozhodnutie, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Jeho dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nieje.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených pod písm. a/ až g/ ustanovenia § 237 O. s. p., pričom nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení. Nezistil ani podmienku

prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., na ktorú poukazoval dovolateľ. Odvolací súd v rámci odvolacieho konania preskúmaval odvolanie smerujúce proti uzneseniu súdu prvého stupňa. Na prejednanie takéhoto odvolania zákon nevyžaduje nariadenie pojednávania (§ 214 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Z týchto dôvodov je dovolanie neprípustné a preto ho dovolací súd podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s ustanovením § 243b ods. 4 O. s. p. odmietol.

V nadväznosti na uvedené skúmal dovolací súd, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci dovolania proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 19. júla 2005 sp. zn. 23 Co 278/05. Zistil, že nie je splnená podmienka povinného zastúpenia dovolateľa kvalifikovaným zástupcom.

Podľa § 241 ods. 1 vety druhej O. s. p. dovolateľ musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

Dovolateľ nemá právnické vzdelanie a pri podaní dovolania nebol zastúpený advokátom. Jeho žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa § 30 O. s. p. nebolo vyhovené (uznesenie Okresného súdu Žilina z 13. marca 2006 č. k. 14 C 142/2002-98 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 28. apríla 2006, ktoré po prieskume dovolacím súdom neboli zrušené ako vecne nesprávne). Dovolaciemu súdu nezostalo preto iné, ako dovolacie konanie zastaviť podľa § 104 ods. 2 O. s. p. v .spojení s § 243c O. s. p.“

(Citované z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu z 13. decembra 2006.)

III.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh (sťažnosť) predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom posudzovanej veci je posúdenie, či sťažovateľom menované všeobecné súdy (predovšetkým najvyšší súd) napadnutými rozhodnutiami porušili sťažovateľmi označené základné práva.

1. V pôvodnom podaní doručenom ústavnému súdu 26. februára 2007 ako sťažovatelia boli označení sťažovateľ a jeho manželka E. Ď. Sťažovateľ v rámci doplnenia sťažnosti a jej petitu v podaní doručenom ústavnému súdu 16. júla 2007 uviedol, že manželku E. Ď., ako sťažovateľku v 2. rade uviedol iba preto, aby ho mohla v prípade potreby zastupovať v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd konštatuje, že v zmysle ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom zastupovať iba advokát, ktorým jeho manželka E. Ď. nie je.

Keďže E. Ď. (manželka sťažovateľa) v konaní pred všeobecným súdom nie je účastníčkou konania (nepodala návrh, nevstúpila do konania a predmet sporu – ochrana osobnosti – sa jej priamo nedotýka) ani nemá zákonné oprávnenie zastupovať sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom a keďže v pôvodnej sťažnosti je označená ako sťažovateľka a je ňou podpísaná aj sťažnosť, ústavný súd nemá žiadnu pochybnosť o tom, že namietaným postupom všeobecných súdov a ich rozhodnutiami nemohli byť porušené označené základné práva E. Ď. Manželka sťažovateľa teda nie je aktívne vecne legitimovaná na podanie takejto sťažnosti. Z uvedených dôvodov ústavný súd ňou podanú sťažnosť v celom

rozsahu odmietol podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou.

2. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde.

2.1 Sťažovateľ predovšetkým namietal porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu (sp. zn. 4 Cdo 311/2006, 4 Cdo 312/2006 z 13. decembra 2006). Predmetným rozhodnutím najvyšší súd jednak zastavil konanie o dovolaní (vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 23 Co 278/05 z 19. júla 2005) a jednak odmietol dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 23 Co 161/2006 z 28. apríla 2006.

V súvislosti s časťou napadnutého rozhodnutia, v ktorej najvyšší súd zastavil konanie o dovolaní, ústavný súd konštatuje, že vo svojej rozhodovacej činnosti už viackrát uviedol (I. ÚS 24/00, III. ÚS 110/03, III. ÚS 70/07), že otázka splnenia podmienok konania pred všeobecnými súdmi by mohla byť predmetom kritiky zo strany ústavného súdu len výnimočne, t. j. vtedy, ak by vyvodené závery všeobecných súdov boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie nejakého základného práva alebo slobody.

Podľa ustanovenia § 241 ods. 1 druhej vety Občianskeho súdneho poriadku dovolateľ musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

Zákon tak vyžaduje povinné zastúpenie dovolateľa, ktoré má význam pre formovanie dovolania (pri zákonom ustanovených dovolacích dôvodoch), ale aj z hľadiska

kvalifikovaného zastúpenia dovolateľa pred najvyšším súdom.

Z judikatúry všeobecných súdov (napr. R 43/1993, R 56/1996) vyplýva, že nedostatok právneho zastúpenia má za následok to, že dovolací súd konanie zastaví podľa § 104 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Takýto postup bol pre sťažovateľa predvídateľný a najvyšší súd v uznesení sp. zn. 4 Cdo 311/2006, 4 Cdo 312/2006 z 13. decembra 2006 tento postup aj náležite vysvetlil. Právny názor najvyššieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny (pozri bod 10 II. časti odôvodnenia).

Sťažovateľ nesplnil zákonnú podmienku na prístup k dovolaciemu konaniu. Najvyšší súd pri posudzovaní jeho návrhu vychádzal z platného zákonného textu a tento aplikoval v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy. Podľa tohto ústavného textu domáhať sa práv uvedených v čl. 35, čl. 36, čl. 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Občiansky súdny poriadok stanovením prísnejších podmienok na zastupovanie v dovolacom konaní zdôrazňuje potrebu kvality dovolania ako ďalšieho stupňa v občianskoprávnom konaní. Až po splnení týchto podmienok je dovolací súd oprávnený vo veci konať. Nesplnenie podmienok na dovolanie vrátane predpísaného právneho zastúpenia je prekážkou, ktorá bráni dovolaciemu súdu v konaní. Až po splnení všetkých formálnych náležitostí požadovaných zákonom (Občiansky súdny poriadok) môže najvyšší súd vo veci konať a rozhodnúť (obdobne III. ÚS 269/04, IV. ÚS 8/05).

Keďže najvyšší súd pre formálne prekážky nemohol rozhodovať v dovolacom konaní, nemohol ani už citovaným uznesením z 13. decembra 2006 porušiť sťažovateľom označené základné právo.

K rovnakým záverom dospel ústavný súd aj vo vzťahu k druhej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 311/2006, 4 Cdo 312/2006 z 13. decembra 2005,

v ktorej najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 23 Co 161/2006 z 28. apríla 2006 pre jeho neprípustnosť, keďže nezistil dôvody jeho prípustnosti podľa § 239 ods. 1 a 2 a ani podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku.

Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítat' s tým, že tieto pravidlá budú aplikované.

Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02).

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu (o neprípustnosti dovolania, pozn.) nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, mohol by v zmysle citovanej judikatúry nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 303/06), čo však, ako už bolo uvedené, v okolnostiach prípadu ústavný súd nezistil a sťažovateľ neuviedol žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu má také nedostatky, ktoré by odôvodňovali záver o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a v konečnom dôsledku o porušení označených práv sťažovateľa.

Ústavný súd preskúmal v rámci predbežného prerokovania sťažnosti napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a zistil, že najvyšší súd svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil.

Z jeho záverov nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Preto ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu a označeným porušením základných práv sťažovateľa nie je žiadna spojitosť. Rozhodnutie najvyššieho súdu z 13. decembra 2006 nie je možné kvalifikovať ani ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a ústavný súd nezistil porušenie ústavnoprocených princípov konania pred týmto súdom.

Vzhľadom na to ústavný súd v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, že sťažnosť proti napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2.2 Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy aj v konaní, ktoré predchádzalo napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu – v konaní vedenom okresným súd vo veci sp. zn. 14 C 142/2002 (v ktorom sa sťažovateľ domáhal „*ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy*“), toto bolo v štádiu odvolacieho konania zastavené uznesením krajského súdu č. k. 10 Co 36/2007-135 z 9. marca 2007 z dôvodu neuhradenia súdneho poplatku za odvolanie sťažovateľom. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 22. marca 2007.

Podľa názoru ústavného súdu namietaným právam v súvislosti s vecným rozhodnutím okresného súdu o návrhu sťažovateľa na ochranu osobnosti (ktorým okresný súd zamietol návrh sťažovateľa, pozn.) poskytujú ochranu všeobecné súdy v konaniach vo veciach ochrany osobnosti podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka v spojení s Občianskym súdnym poriadkom, a nie ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Keďže právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak túto ochranu neposkytujú všeobecné súdy, bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľovi bola poskytnutá ochrana tohto základného práva konaním o jeho žalobe, o ktorej rozhodol v merite veci okresný súd rozsudkom z 5. apríla 2005. Keďže sťažovateľ nezaplatil súdny poplatok za odvolanie, a tým zabránil preskúmaniu

prvostupňového rozhodnutia odvolacím súdom, vlastným zavinením znemožnil realizáciu svojho práva domáhať sa ochrany svojej osobnosti v danom prípade v konaní na krajskom súde.

Sťažovateľovi teda nebolo zabránené zákonom ustanoveným postupom domáhať sa v konaní pred všeobecnými súdmi svojich práv. O jeho žalobe, ako aj o procesných návrhoch všeobecné súdy riadne zákonom ustanoveným postupom konali, avšak to, že nerozhodli podľa jeho predstáv, nemožno účelovo chápať ako porušenie práva na súdnu ochranu (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 6/97, II. ÚS 3/97).

2.3 Pokiaľ sťažovateľ napádal neústavnosť uznesení krajského súdu z 19. júla 2005 a z 28. apríla 2006 (pozri bod 4 a 7 II. časti odôvodnenia), ústavný súd poznamenáva, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/00).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov, prípadne postupom, ktorý im predchádzal.

Sťažnosť v uvedenej časti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu vychádzajúca zo zisteného stavu veci je vyčerpávajúca a je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Závery krajského súdu v posudzovanej veci nemožno považovať ani za zjavne neodôvodnené, ale ani za arbitrárne. Je právom všeobecného súdu vykladať zákony a ďalšie právne predpisy a aplikovať ich vo svojej rozhodovacej činnosti.

K svojim záverom už prezentovaným v bode 2 ústavný súd opätovne poznamenáva, že uplatňovanie zákona v súdnom konaní a postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv. Za porušenie základného práva nemožno tiež považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 811/00).

3. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 2 a 3 ústavy

Podľa čl. 46 ods. 2 a 3 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd (ods. 2). Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom (ods. 3).

Sťažovateľ nekonkretizoval, v čom spočíva porušenie čl. 46 ods. 2 a 3 ústavy, a najmä sa domáhal ochrany takých práv v konaní pred ústavným súdom, o ktorých rozhodujú všeobecné súdy. Zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy posudzujú všeobecné súdy (čl. 46 ods. 2 ústavy) v rámci príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o správnom súdnictve a o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy (čl. 46 ods. 3 ústavy) rozhodujú podľa príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri

výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov taktiež všeobecné súdy. To znamená, že právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa majú všeobecné súdy. To zároveň vylučuje právomoc ústavného súdu.

4. Sťažovateľ v pôvodnom podaní namietal tiež porušenia čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 1, 3 a 4, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1, 2 a 3 a čl. 39 ods. 1 a 2 ústavy

Podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné (ods. 1). Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať (ods. 2). Nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody (ods. 4).

Podľa čl. 13 ods. 1, 3 a 4 ústavy povinnosti možno ukladať

a) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd,

b) medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo

c) nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2 (ods. 1).

Zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky (ods. 3). Pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ (ods. 4).

Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 19 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena (ods. 1). Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života (ods. 2). Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe (ods. 3).

Podľa čl. 39 ods. 1 a 2 ústavy občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa (ods. 1). Každý, kto je v hmotnej núdzi, má právo na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok (ods. 2).

Ústavný súd sa uvedenými porušeniami nezaoberal, a to vzhľadom na sťažovateľom upravenú (doplnenú) sťažnosť doručенú ústavnému súdu 16. júla 2007 (pozri bod 1, 3 a 4 časti I odôvodnenia), ktorej petitom a jeho zdôvodnením je ústavný súd viazaný (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

5. K namietanému porušeniu čl. 47 ods. 2 ústavy

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Ako to vyplýva z obsahu už citovaných rozhodnutí všeobecných súdov (pozri II. časť odôvodnenia), tieto sa žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie mu právneho zástupcu zaoberali a rozhodli v rámci nimi zisteného skutkového stavu v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Uplatňovanie zákona o súdnom konaní a postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv. Za porušenie

základného práva nemožno považovať ani nevyhovenie návrhu (neúspech) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96). Ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

6. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Sťažovateľ v podanej sťažnosti nekonkretizoval, porušenie ktorého z tam (čl. 48 ods. 2 ústavy) uvedených základných práv namieta. Vychádzajúc z postupu vo veci konajúcich všeobecných súdov a z obsahu ich rozhodnutí (pozri body I. a II. časti odôvodnenia) ústavný súd konštatuje zjavnú neopodstatnenosť namietania porušenia základných práv upravených čl. 48 ods. 2 ústavy. Procesné aktivity sťažovateľa (návrhy, opravné prostriedky) a konanie a rozhodovanie súdov o nich svedčia o umožnení sťažovateľovi realizovať jeho právo na súdnu ochranu v rozsahu upravenom všeobecne záväznými právnymi predpismi. Taktiež skutočnosť, že sťažovateľ neprezentoval (nepredložil) svoje písomné námietky (resp. sťažnosti) adresované vo veci konajúcim súdom vyjadrujúce nespokojnosť s ich postupom pri aplikácii právnych predpisov v rozsahu stanovenom obsahom a rozsahom práv upravených čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. sťažnosť na prietahy v konaní), potvrdzuje neopodstatnenosť domáhania sa ochrany týchto práv podaním sťažnosti na ústavný súd.

7. Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2008